

[08]

මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු තුළ තිබිය යුතු ගති ලක්ෂණ

කේ. එ. කේ. එස්. රත්නකාර, කේ. එ. ඩී. ඩී. සූජාපති,
ඡම්. ජී. එන්. මධුවන්ති, එච්. ඩී. ආර්. සචින්තා, ජී. ජී. සෙව්වනදී

භැදින්වීම

මානව සම්පත් කළමනාකරණය වර්තමානයේ සංවිධාන කළමනාකරණයේ දී ඉතාමත් වැදගත් සහ අත්‍යවශ්‍ය කළමනාකරණ කාර්යයකි. ඕපාත (2009) සඳහන් කරන පරිදි මානව සම්පත් කළමනාකරණය යනු ආයතනයක අරමුණු ලගාකර ගැනීම සඳහා මානව සම්පත කාර්යක්ෂමව හා තියාකාරීව යොදා ගැනීමයි. කළමනාකරණ ලිඛිතයන් අතර ඉතාමත් වැදගත් ලිඛිතයක් ලෙසට මානව සම්පත් කළමනාකරණය දැක්වීය හැකිය. මන්ද අනෙකුත් සම්පත්වලට සාහේක්ෂව මානව සම්පත අද්විතීය ගුණාගවලින් සමන්විත වීමත්, මානව සම්පත් නොමැතිව සංවිධාන තියාත්මක කිරීමට නොහැකිවීමත් තිසාය. සංවිධාන පරමාර්ථ ඉටුකර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය තීරණ ගැනීම, සම්පත් මෙහෙයුම් හා නිෂ්පාදන කාර්යය සිදුකිරීමට මානව සම්පත් කළමනාකරණය යොදා ගනු ලැබේ. මානව සම්පත් කළමනාකරුවන්ගේ ප්‍රධාන අරමුණනම්, සංවිධානයට වඩාත්ම සංතාප්ත සහ නිපුණතාවයකින් යුතු සේවක බලකායක් ආකර්ෂණය කර ගැනීම සහ රඳවා ගැනීමයි. මෙසේ ආකර්ෂණය කර ගන් සහ සංවිධානය තුළ රඳවා ගන්නා මානව සම්පත තුළින් සංවිධානයේ මූලික අරමුණු සහ පරමාර්ථ සාක්ෂාත් කරගැනීමට උපරිම දායකත්වයක් ලැබෙන පරිදි එකී මානව සම්පත කළමනාකරණයකර ගන්නේ කෙසේද යන්න මානව සම්පත් කළමනාකරණ විෂය තුළින් සලකා බැලේ.

මානව සම්පත කළමනාකරණයෙහි කාර්යභාරය සහ පරමාර්ථ ඉටුකරගැනීම සඳහාත්, කළමනාකරණ ලිඛිතයක් වශයෙන් ඉන් සංවිධානයට ලබාදිය යුතු කේවල දායකත්වය ප්‍රගස්ත ලෙසම ලබා දීම සඳහාත් මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු විවිධ ගුණාගයන්ගෙන් සමන්විත විය යුතුය. මෙම අධ්‍යායන වාර්තාව තුළින් විම්සාබලනුයේ මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු තුළ තිබිය යුතු එවත් ගුණාග කවරේද යන්න පිළිබඳවයි. විවිධ පර්යේෂකයන් සහ මානව සම්පත් විෂය ක්ෂේත්‍රයේ තියුතු විවිධ වෘත්තිකයන් විසින් මෙම ගුණාගයන් විවිධාකාරයෙන් විග්‍රහකර ඇත. මානව සම්පත කළමනාකරුවෙකු සතු වියයුතු ගුණාගයන් විග්‍රහ කිරීමේදී විවිධ පුද්ගලයන් විසින් විවිධ ප්‍රවේශයන්, ආකාශීන් සහ දාෂ්ටීන් හාවිතා කරමින් සිය විග්‍රහයන් ඉදිරිපත්කර ඇත. මෙම ගුණාගයන් ඉදිරිපත් කිරීමේදී විවිධ පුද්ගලයන් විසින් සිදුකරන ලද පර්යේෂණ ලිපි සහ අධ්‍යායන වාර්තා ආදිය පරිඹිලනය කිරීමෙන් ඉදිරිපත්කොට ඇති හෙයින් විවිධ කරුණු සම්බන්ධයෙන් එකතාවයන් මෙන්ම යම් යම් වෙනස්කමිදී මෙහි ඇතුළත් වේ. කෙසේවුවද සාර්ථක මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු සතු විය යුතු ගුණාගයන් කවරේද යන්න පිළිබඳ යම් අවබෝධනමක විවරණයක් ලබා දීම සඳහා මෙම අධ්‍යායන වාර්තාව තුළින් උත්සාහයක් දැරුවෙමු.

මානව සම්පත් කළමනාකරණය

වර්තමාන තරගකාරී ව්‍යාපාරික පරිසරය තුළ වඩා සාර්ථකත්වයට පත්වීමටත්, තම ආයතනික අරමුණු ලගා කරගැනීමටත් ව්‍යාපාරික ආයතන විසින් වඩා සෑලදායි මානව සම්පත් කළමනාකරණ පදනම් ගැනීමේ නැමුණුතාවක් පවතී. මෙහිදී මානව සම්පත් කළමනාකරණය යනු කුමක්ද යන්නත්, මානව සම්පත් කළමනාකරුගේ භූමිකාව පැහැදිලිව වටහා ගැනීමත් ඉතා වැදගත් වේ. ඕපාත (2003) දක්වා ඇති පරිදි, මානව සම්පත් කළමනාකරණය යනු, යම් තියුත්ව සංවිධානයක පරමාර්ථ ඉටු කරගැනීම සඳහා පවතින මානව සම්පත කාර්යක්ෂමව සහ සෑලදායිව උපයෝගනය කිරීමයි. ඕපාත සහ අරුලෝරාරා (2012) දී දක්වා ඇති පරිදි, මානව සම්පත යනු සලකා බලන සංවිධානය වෙනුවෙන් තම කාර්යභාරය ඉටු කරන පුද්ගලයෙකු වේ. මානව සම්පත් අනෙකුත් සම්පත්වලින් වෙනස් වූ විශේෂිත ලක්ෂණ වලින් සමන්විත අද්විතීය සම්පතකි. ඕපාත (2003) සඳහන් කරන පරිදි සහේ, සපුළාණික සහ තියාකාරී වීම, සිතීමට, හැකිමට සහ ප්‍රතිත්වා දැක්වීමට ඇති හැකියාව, වේතන තිරණය කිරීමට බලපැවැලු කිරීමේ හැකියාව, අත්දැකීම් සහ ප්‍රහුණුව සමග අගය වැඩිවීම, කණ්ඩායුම් වශයෙන් සංවිධානය විමේ හැකියාව, වර්යාවෙන් සංකීර්ණ වීම සහ ප්‍රරෝධකථනය කිරීමේ දුෂ්කරතාවය, නිර්මාණයිල් හැකියාව සහ අනෙකුත් සියලුම සම්පත් පිළිබඳව තීරණ ගැනීමේ හැකියාව ආදි විශේෂිත ලක්ෂණ හේතුවෙන් මානව සම්පත අනෙකුත් සම්පත් වලට වඩා සුවිශේෂ වේ. මෙම අද්විතීය ලක්ෂණ හේතුවෙන් ව්‍යාපාරික පරමාර්ථ ඉටු කරගැනීම සඳහා හාවිතා කරනු ලබන සම්පත් සියල්ල අතරින් අතිශයින්ම වැදගත් වන සම්පත වන්නේ මානව සම්පතයි. ඕපාත (2003) තවදුරටත් පැහැදිලි කරන පරිදි ව්‍යාපාරික පරමාර්ථ ලගා කරගැනීම සඳහා අනෙකුත් සම්පත් රස්කර එකාබද්ධ කර තීරණ ගැනීම සහ එම සම්පත් මෙහෙයුම්

කරනු ලබන්නේ මානව සම්පත විසිනි. එබැවින් මානව සම්පත කාර්යක්ෂමව සහ ස්ථීරුදියිව උපයෝගීතය කිරීමට අදාළ වන මානව සම්පත් කළමනාකරණය නිෂ්පාදන, මුලු සහ අලෙවී ආදි ශ්‍රීතයන්හි සාර්ථකත්වය කෙරෙහිද බලපායි. ඕනෑම සහ අරුල්රාජා (2012) සඳහන් කරන පරිදි, මානව සම්පත් කළමනාකරණයෙහි මූලික අරමුණ වන්නේ රැකියාවට වඩාත් සුදුසු සහ කුසලතා පුරුණ, ආයතනයේ සාර්ථකත්වයට තම පුරුණ දායකත්වය ලබාදෙන පුද්ගලයින් බඳවා ගැනීම සහ රඳවාගැනීමයි. Pamoni (2009) සඳහන් කරන පරිදි, ව්‍යාපාරයක් තම වෙළඳපාල කොටස වැශිකරගත් පමණින් හෝ තරගකාරීන්ට වාසිය අත්පත් කරගත් පමණින් සාර්ථක ව්‍යාපාරයක් බවට පත් නොවේ. ඒ සඳහා ව්‍යාපාරය තුළ මානව ප්‍රාග්ධනය වඩා වැදගත් වත්කමක් ලෙස හඳුනාගැනීම වඩා වැදගත් වේ. Pamoni (2009) තවදුරත් කරුණු දක්වන පරිදි, මානව සම්පත් කළමනාකරණය යනු ආයතනයේ උපායමාර්ගික අරමුණු ලගා කරගැනීම සඳහා සේවකයින්ගේ පොද්ගලික මෙන්ම සාමූහික දායකත්වය ලබාගැනීම සඳහා යොදාගතු ලබන උපායමාර්ගික කළමනාකරණයයි. සංවිධානයේ උපායමාර්ගික අරමුණු සහ ඉලක්ක ලගා කරගැනීම සඳහා සේවකයින් ආකර්ෂණය කරගැනීම සහ සංවර්ධනය කිරීම තුළින් මානව සම්පත් කළමනාකරණ ශ්‍රීත, සේවකයින් සහ සංවිධානය අතර මනා සබඳතාවක් ගොඩනැගීමට මානව සම්පත් කළමනාකරණය උපයෝගී කරගත හැක (Pamoni, 2009). එබැවින් සංවිධානය තම සේවක බලකායේ අවධානා පිළිබඳව සොයා බැලීම ඉතා වැදගත් වේ. මේ ආකාරයෙන් සලකා බලන විට ආයතනයට වඩා පක්ෂපාතී සහ තාප්තිමත් සේවක මණ්ඩලයක් ඇති කරගැනීම සඳහා සැලසුම් සහගත සහ සාර්ථක මානව සම්පත් කළමනාකරණ කුයාවලියක් අවශ්‍ය වේ. Pamoni (2009) තවදුරටත් පෙන්වා දෙන පරිදි, මානව සම්පත් කළමනාකරණයේ ප්‍රධාන ඉලක්කයන් වන්නේ සේවක පිරිවැටුම අවම තිරීම, සේවකයන් ප්‍රබෝධමත් කරවීම, අනිප්‍රේණය කිරීම සහ වඩාත් ගැලපෙන සහ තීපුණත්වයෙන් යුතු සේවක පිරිසක් ආකර්ෂණය කරගැනීම සහ මුළුන්ව සංවර්ධනය කිරීමයි. මෙම ඉලක්ක ලගා කරගැනීම සඳහා සඳහාවාරාත්මක ප්‍රතිපත්ති සහ සමාජ වගකීම පිළිබඳව සන්නිවේදනය කිරීම තුළින් සේවකයින් පුහුණු කිරීම සහ අනිප්‍රේණය කිරීම මානව සම්පත් කළමනාකරණයෙහි වගකීමක් ලෙස හඳුනාගැනීමේ.

තවදුරටත් Bhagria (2010) දක්වා ඇති පරිදි, මානව සම්පත් කළමනාකරණයෙහි මූලික අභිමතාර්ථය වන්නේ ආයතනයේ කටයුතු කෙරෙහි සේවක දායකත්වය උපරිමයෙන් ලබාගැනීමයි. ඕනෑම සහ අරුල්රාජා (2012) සඳහන් කරන පරිදි, මානව සම්පත් කළමනාකරණයෙහි මූලික අරමුණ වන්නේ රැකියාවට වඩාත් සුදුසු සහ කුසලතා පුරුණ ආයතනයේ සාර්ථකත්වයට තම පුරුණ දායකත්වය ලබාදෙන පුද්ගලයින් බඳවා ගැනීම සහ රඳවා ගැනීමයි.

මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයන් පිළිබඳ වගකීම

සංවිධානයක් තුළ වඩාත්ම වැදගත් සහ අද්විතීය ගණාංග වලින් සමන්විත මානව සම්පත කළමනාකරණය කිරීමේ වගකීම කවරෝ හට පවරෙන්නේදැයි සොයා බැලීම වැදගත් වේ. ඕනෑම (2003) දක්වා ඇති පරිදි සංවිධානයේ සේවානියුත්ත සැම කළමනාකරුවක් වෙතම මානව සම්පත් කළමනාකරණය පිළිබඳ වගකීම පැවරේ. මක්නිසාද යන් සැම කළමනාකරුවකු යටතේම සේවකයින් සේවයේ යෙදී සිරින බැවිති. සංවිධානයක් තුළ මානව සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුවක් ස්ථාපිත කරනු ලබන්නේ මානව සම්පත් කළමනාකරණ කටයුතු පහසුවෙන් ඉටු කරගැනීම සඳහා වන අතර මානව සම්පත් කළමනාකරුවන්ට ඒ පිළිබඳව විශේෂ වගකීමක් පැවරෙන බව ඕනෑම (2003) තවදුරටත් පැහැදිලි කර ඇත. ඒ අනුව මානව සම්පත් කළමනාකරණය හා සම්බන්ධ ප්‍රතිපත්ති, නීති රිති, ක්‍රියා පටිපාටි, වැඩසටහන් සම්පාදනය කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක වීම සහතික කිරීම පිළිබඳ මූලික වගකීමක් මානව සම්පත් වෘත්තිකයන්ට පැවරේ. මුළුන් විසින් ස්ථාපිත කරන ලද නීති රිති සහ අනෙකුත් පටිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වගකීම රේඛීය කළමනාකරුවන් හට පැවරෙන වගකීමකි. Bhagria (2010) දක්වා ඇති පරිදි, සංවිධානයේ මානව සම්පත් කළමනාකරණය ස්ථාපන්ද මූලික වගකීම දරණු ලබන්නේ මානව සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුවයි. විශේෂයෙන්ම ආයතනයට සේවකයින් බඳවා ගැනීම සහ ඔවුන්ගෙන් අපේක්ෂිත කාර්යලෑල ලගා කරගැනීම මානව සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුවට පැවරෙන මූලික වගකීම ලෙස හඳුනාගත ඇත. Handy (1999) විසින් කරන ලද සම්ක්ෂණයකින් පැහැදිලි වන පරිදි, ව්‍යාපාරය තුළ මානව දාෂ්ටියකින් සම්පත් දෙස අවධානය යොමු කිරීම, ආයතනයේ සාර්ථකත්වය කෙරෙහි 80% ක පමණ බලපැලුමක් ඇති කරයි.

මානව සම්පත් කළමනාකරුවකු සතුව පැවතිය යුතු විශේෂ ගණාංග සංවිධානයක් තුළ මානව සම්පත් කළමනාකරණය හා සම්බන්ධ ප්‍රතිපත්ති, නීති රිති, ක්‍රියා පටිපාටි, වැඩසටහන් සම්පාදනය කිරීම සහ අදාළ සැලසුම් නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක වීම සහතික කිරීම පිළිබඳ මූලික වගකීමක් මානව

සම්පත් කළමනාකරුවන්ට පැවතෙන හේඛින් මෙටුන් සතුව පැවතිය යුතු විශේෂ ගුණාගැනීම බෙහෙවින් වැදගත් වේ.

ඩිපාත (2003) දී පෙන්වා දෙන පරිදි, මානව සම්පත් කළමනාකරුවකු සතුව පැවතිය යුතු විශේෂ ගුණාගැනීම කිපයකි. මානව සම්බන්ධතා පිළිබඳ නිපුණත්වය, සහ්තිවේදන හැකියාව, සහේතුක තීරණ ගැනීමේ හැකියාව, විනිතබව, පරස්පර අදහස් අවබෝධ කරගැනීමේ සහ අයය කිරීමේ හැකියාව, කේවල් කිරීමේ හැකියාව, ඒන්තු ගැන්වීමේ හැකියාව, කම්කරු හා කාර්මික නීති පිළිබඳ නිපුණත්වය, පුද්ගල විභ්වයන් හඳුනාගැනීමේ හා වර්ධනය කිරීමේ හැකියාව සහ සංකල්පනාත්මක නිපුණත්වය මෙම විශේෂ ලක්ෂණ අතර වේ. මිට අමතරව පෙයෝල් (සිං සහ අන් අය, 1990) ට අනුව කළමනාකරුවකු සතුව පැවතිය යුතු තවත් ගුණාගැනීම කිපයක් ඩිපාත (2003) විසින් දක්වා ඇත. 1. හොංතික (සෞඛ්‍යය, ගක්තිය, දක්ෂකම), 2. මානුෂික (අවබෝධ කරගැනීම සහ ඉගෙනගැනීම, විනිශ්චය, මානසික ගක්තිය, යෝගා පරිදි හැඩි ගැනීමේ හැකියාව), 3. සඳාවාර (ප්‍රහළත්වය, ස්ථිරජාවය, වගකීම් හා රැගැනීමේ කැමැත්ත, මුල පිරිම, හක්තිය, උපාය ඇානය සහ ගොරවය), 4. අධ්‍යාපන (ඉටු කරන කාර්යයන්ට විශේෂයෙන් අයත් නොවන කරුණු පිළිබඳ පොදු දැනුම), 5. තාක්ෂණික (කාර්යයන්ට අදාළ වූ විශේෂිත දැනුම) සහ 6. පළපුරුදේද (රැකියාවෙන් මත වන පන්තරය) එම ගුණාගැනීම වේ. Susan (2010) දක්වා ඇති පරිදි, මානව සම්පත් කළමනාකරුවකු සතුව පැවතිය යුතු ලක්ෂණ කිපයකි. ප්‍රධාන වශයෙන්ම අදාළ සංව්ධානයේ ව්‍යාපාරික ස්වභාවය, එහි ක්‍රියා පටිපාටි, සහ එහි මානව සම්පත් කළමනාකරණය ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය පිළිබඳ දැනුමක් මෙටුන් සතුව විය යුතුය. රේට අමතරව උපායමාර්ගික වින්තනය සහ විශ්ලේෂණ බුද්ධියද, වෙනසකට මුල පිරිමේ හැකියාව, ස්ථාලදායී සන්නිවේදන හැකියාව, විශ්වසනීයත්වය, ප්‍රතිඵල අනිමුළ බව, කාර්යාල කෙරෙහි යොමුව, සඳාවාරාත්මක වර්යාව සහ අන්‍යයන් කෙරෙහි බලපැමි කිරීමේ හැකියාව ද මානව සම්පත් කළමනාකරුවකු සතුව පැවතිය යුතු බව තවදුරටත් Susan (2010) විසින් පෙන්වයි ඇත. මේ හා සමාන අදහසක් පළ කරමින් Mayhew (2011) ද මානව සම්පත් කළමනාකරුවකු සතුව පැවතිය යුතු ලක්ෂණ ලෙස මානව සම්පත් කළමනාකරණ ලියායන් සහ රේට අදාළ අනෙකත් ක්‍රියා පටිපාටි සම්බන්ධයෙන් මනා ප්‍රවීණත්වයෙන් යුතුවීම සහ මනා සන්නිවේදන හැකියාවක් පැවතිම දක්වා ඇත. එනම්, මානව සම්පත් කළමනාකරු තම කාර්ය මණ්ඩලය, සැපයුම්කරුවන්, තම සහායකයින්, රැකියා අයදුම්කරුවන් ඇතුළු විවිධාකාර වූ පුද්ගල කොටස සමග සන්නිවේදනය කිරීමේදී ස්ථාලදායී ලෙස සන්නිවේදනය කිරීමේ හැකියාව වැදගත් වේ. Mayhew (2011) තවදුරටත් පැහැදිලි කරන පරිදි, මානව සම්පත් කළමනාකරු තම සේවකයින් කෙරෙහි යහපත් ආකල්පයකින් මෙනම අනුකම්පාවකින්ද කටයුතු කළ යුතුය. විශේෂයෙන්ම, සේවයෙන් පහකිරීම ආදි අවස්ථා වලදී සහකම්පනයෙන් මෙනම තම වෘත්තීයත්වයද ආරක්ෂා වන පරිදි කටයුතු කිරීමට මානව සම්පත් කළමනාකරු සමත් වීම වැදගත් වේ. තායකත්ව කුසලතා, සාධාරණත්වය සහ සමානත්මකාවද මානව සම්පත් කළමනාකරු තුළ පැවතිය යුතු ගුණාගැනීම බව Mayhew (2011) පෙන්වා දී ඇත. මානව සම්පත් කළමනාකරු තුදෙක් ව්‍යාපාර හැඳුවුලුකරුවකු වීම ප්‍රමාණවත් නොවන අතර නිවැරදි තායකයෙකු වියයුතු බව, ව්‍යාපාරය පිළිබඳව මනා දැනුමක් ඇති අයකු වීම, එලදායීත්වය පිළිබඳව අවධානය යොමු කරන්නෙක් වීම, පුරෝෂකථන හැකියාවෙන් යුත්ත වීම, තොරතුරු මත පදනම්ව තීරණ ගැනීමේ හැකියාවකින් යුත්ත වීම, මානව සම්පත් කළමනාකරණයේ සාර්ථකත්වය මුල්‍යමය වශයෙන් පුරෝෂකථනය කිරීමේ හැකියාවෙන් යුත්ත වීම, නවෝත්පාදන ඇතිකිරීමේ හැකියාවෙන් මෙනම පුමුබිතා හඳුනාගැනීමේ හැකියාවෙන් යුතු අයෙකු විය යුතු බව Hollon (2011) දක්වා ඇත. මානව සම්පත් කළමනාකරුවන් මානව සම්පත් කළමනාකරණයේ වැදගත්කම විදහා දැක්වීය හැකි කුසලතාවයන් සහ ගක්ෂතාවයන්ගෙන් යුත්ත විය යුතු බව Brewster et al, (2000) සහ Kane සහ අන් අය (1999) සඳහන් කර ඇත. මෙම කුසලතාවයන් සහ ගක්ෂතාවයන් සම්බන්ධයෙන් සිදු කර ඇති අධ්‍යාපනයන් තුළින් එවැනි කුසලතා කාණ්ඩා විශ්වාසී දක්වා ඇති පිළිබඳව අවධාරණය කර තිබේ.

1. වෘත්තීය සහ තාක්ෂණික මානව සම්පත් ගක්ෂතාවයන්
2. ව්‍යාපාරික අවධාරණය සහ ව්‍යාපාර කේන්දුය තීරණ ගැනීමේ හැකියාව
3. පුද්ගලාත්මක සහ දේශපාලනික කුසලතාවයන්

Hall සහ Torrington (1998), Kelly and Gennard (1996, 2001) සහ Browster et al (2000) ඉදිරිපත් කර ඇති වර්ගිකරණයන් රේට නිසුප්පන් ලෙස දක්වා ඇත. තවදුරටත්, Pfeffer (1992) සහ Ulrich (1997) "මානව සම්පත් ගැටුව සාර්ථකව කළමනාකරණය කිරීමට අවශ්‍ය වන කුසලතාවයන් සහ ගක්ෂතාවයන් මානව සම්පත් කළමනාකරණයේ කාර්යභාරය සඳහා අවශ්‍ය පදනම සපයයි" යනුවෙන් සඳහන් කරන බව මෙම ලිපියෙහි දැක්වේ. Purcell සහ Ahlstrand (1994) සඳහන් කරන පරිදි පුද්ගලාත්මකර කුසලතා මානව සම්පත් කළමනාකරුවන්ට වැදගත් වේ. පුද්ගලියෙන්, එම කුසලතාවයන් මුළුන්ට ජාලයන් නිර්මාණය කර ගැනීමටත් විශ්වසනීයත්වය, බලය සහ බලපැමි වැඩිදියුණු කරගැනීමටත් ඉවහල් වේ. දෙවනුව, සංවිධානය කෙරෙහි මානව සම්පත් කළමනාකරණයේ ඇති වැදගත්කම විදහා දැක්වෙන පරිදි මානව සම්පත් වැඩිසහනන් ස්ථාලදායී ලෙස නිර්මාණය

කිරීමටත් ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙන්ට පහසුකම් සලසා දෙනු ලබයි. තවද, ආයතනයේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා සමග මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙන්ගේ පොදුගලික වශයෙන් ඇති සඛධානය මානව සම්පත් ගැටළ සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු කරවා ගැනීමේ වැදගත් මාධ්‍යයක් වශයෙන් සැලකෙන බව මෙහි කියවේ.

Truss සහ අන් අය (2002) දක්වා ඇති පරිදි මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු තුළ තිබිය යුතු යම් යම් උප ලක්ෂණයන් සහ වර්යාවන් මානව සම්පත් කළමනාකරණ ඩිතය කෙරෙහි විශේෂයෙන් බලපානු ලබයි. නිදසුන් ලෙස මානව සම්පත් තායකත්වයේ ස්වභාවය, මානව සම්පත් ඩිතය සතුව පවත්නා සම්පත් සහ එම සම්පත් හාටිතා කරනු ලබන ආකාරය, මානව සම්පත් වෘත්තියේ නිපුණත්වයේ මට්ටම, ව්‍යාපාරික දැනුම, බලය, උපායමාර්ගික හුමිකාවක නිරත වීමට ඇති කැමැත්ත, සන්නිවේදනය සහ දැනුවතාවය යන ලක්ෂණයන් ගෙන හැර දැක්විය හැකි බව ඔහු විසින් විගුහ කරන බව මෙම ලිපියෙහි දක්වා ඇතු. තවද, මෙම පර්යේෂණ ලිපියෙහි දක්වා ඇති ආකාරයට මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු නියමිත වෙළාවට වැඩි කිරීම, ඉවසිලිවන්තබව, පිඩිනය යටතේ මනාව කටයුතු කිරීම සහ තොරතුරු සම්බන්ධයෙන් පාපුලු විශ්ලේෂණයක් ඉදිරිපත් කිරීමේ හැකියාව යනාදියෙන් ද සමන්වීත විය යුතු වේ.

ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණ ලිපියෙහි දක්වා ඇති මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු සතු විය යුතු ගුණාගයන් පහත පරිදි දක්වීය හැකියාව.

- කුසලතා සහ ගක්ෂතාවයන්
- පුද්ගලාන්තර හැකියාවන්
- උපායකොළඥය
- වෘත්තිය නිපුණත්වය
- මනා සන්නිවේදනය
- තායකත්වය
- ඉවසිලිවන්තහාවය
- කාලානුගතිකත්වය
- පිඩිනය යටතේ මනාව වැඩි කිරීමේ හැකියාව
- පාපුලු විශ්ලේෂණයක්මක හැකියාව
- දැනුවතාවය

1990 දී Miller විසින් සිදු කර ඇති සම්ක්ෂණයක් උපට දක්වුම් Sharabi (2008) දී සඳහන් කරනුයේ මානව සම්පත් කළමනාකරුවන් සතුව ආයතනයේ උපායමාර්ගික අවශ්‍යතාවයන් පිළිබඳ මනා අවබෝධයක් තිබිය යුතු බවයි. ඒ සඳහා මුළුන් උපායමාර්ගික අධ්‍යාපනයක් ලබා තිබිය යුතු බවද මෙහි සඳහන්ය. 2011 දී Bailey ඉදිරිපත් කර ඇති පර්යේෂණ ලිපියකට අනුව, Ulrich විසින් (1998) දී, මානව සම්පත් කළමනාකරුවන් හට තමාවම ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමට සහ වඩාත් වෘත්තිය මට්ටමෙන් කටයුතු කිරීමට හැකියාව අවශ්‍යයෙන්ම තිබිය යුතු අතර එය මුළුන් විසින් සංවිධානයට වටිනාකම් එකතු කරන්නේ කෙසේද යන්න හරහා පැහැදිලිව පෙන්වීමෙන් සිදු කළ හැකි බවත් සඳහන් කොට ඇතු. තවද, මානව සම්පත් වෘත්තිකයන් සතුව නීතිමය සීමාවන් සහ නීතිමය කරුණු පිළිබඳව විශේෂයෙන් දැනුමක් තිබීමත් එම දැනුම අඛණ්ඩව යාවත්කාලීන කරගැනීමත් අවශ්‍ය වන බව Gold සහ Bratton විසින් (2003) සඳහන් කරන බව මෙම ලිපියෙහි සඳහන් වේ. එසේම, Ulrich විසින් (1998) අවධාරණය කොට ඇත්තේ මානව සම්පත් කළමනාකරුවන් විසින් අවධානයට ගත යුතු මෙම විශේෂයෙන් දැනුමක් තිබීමත් එම දැනුම අඛණ්ඩව යාවත්කාලීන කරගැනීමත් අවශ්‍ය වන බව Gold සහ Bratton විසින් (2003) සඳහන් කරන බව මෙම ලිපියෙහි සඳහන් වේ. එසේම, Ulrich විසින් (1998) අවධාරණය කොට ඇත්තේ මානව සම්පත් කළමනාකරුවන් විසින් අවධානයට ගත යුතු මෙම විශේෂයෙන් දැනුම නව සේවා නිපුක්තිය පිළිබඳ නීති රෙගුලාසි සහ අධිකරණ නීතිය සම්බන්ධයෙන් සිය වෘත්තිමය විනිශ්චයන් ලබා දීම යනාදිය ආසූත කාර්යයන්හි දී ආයතනයේ “අන්තර්ගත උපදේශකයන්” ලෙස කටයුතු කිරීමේදී අතිශය වැදගත් වන බවයි. ඒ අනුව ඉහත පර්යේෂණ ලිපිය මගින් මූලික වශයෙන් අවධාරණය කර ඇති ගුණාගයන් ද්විත්වයක් හඳුනාගත හැකිය. ඒ, දැනුම සහ වෘත්තිය නිපුණත්වය සි. Ulrich සහ අන් අය (2008) දක්වා ඇති පරිදි ආයතනයක් විසින් ඕනෑම කළමනාකරුවකුගෙන් බලාපොරාත්තු වන හැකියාවන් 11 ක් ඇති අතර එම හැකියාවන් මානව සම්පත් කළමනාකරුවකට සුවිශ්චිත වන ආකාරය පහත පරිදි දක්වා ඇතු.

- කුසලතාවය / නිපුණත්වය

ආයතනයට අවශ්‍ය කරන කාර්යක්ෂම සහ කැපවුණු සේවක පිරිසක් ආකර්ෂණය කර ගැනීම සහ ආයතනය තුළ රඳවා ගැනීමට මානව සම්පත් කළමනාකරුට ඇති කුසලතාවයයි.

- වේගවත්බව

ආයතනයට අවශ්‍ය කරන වෙනස්කම් ඉතා ඉක්මනින් සිදු කිරීමට ඇති හැකියාවයි. එනම් නව සේවකයන් හා ව්‍යාපාර අංශයා හැඳුනාගැනීම මින් අදහස් වේ.

- සහාග මතෙන් විභිතිය (Shared Mindset)

පාරිභෝගිකයන් තුළ ආයතනය පිළිබඳ අනත්තාවයක් සහ ප්‍රසිද්ධියක් ඇති කිරීමේ කාර්යය සඳහා සේවකයින් සම්බන්ධ කර ගැනීම.
- වගකීම

ඉහළ කාර්ය සාධනයක් ලබාගැනීමට අවශ්‍ය පූහුණුවක්/ මානව සම්පත් පරිවයක් ආයතනය සතුව ඇති බව සහතික වීම.
- සහයෝගීත්වය

මානව සම්පත් කළමනාකරුවක් ආයතනය තුළ කාර්යක්ෂමතාව වැඩි කිරීම සහ අදහස් තුවමාරුව මගින් සහයෝගීත්වය ගොඩනැගීමට කටයුතු කළ යුතු වේ. මත්ද සහයෝගීත්වය තුළින් ආයතනයට වැඩි දායකත්වයක් ලබා ගත හැකි බැවිනි.
- ඉගතීම

පර්යේෂණ මගින්, කුසලතාවන් ලගාකර ගැනීම සහ නිරන්තර වැඩි දියුණුව මගින් නව අදහස් ජනිත කිරීම හා එම අදහස් පිළිබඳව පොදු අවබෝධයක් ඇති කිරීම.
- තායකත්වය

මානව සම්පත් කළමනාකරුව ආයතනයේ රේග තායකත්ව පරම්පරාවක් සකස් කිරීමේ වගකීම පවතී.
- පාරිභෝගික සම්බන්ධය

ආයතනයේ සාර්ථකත්වයට අවශ්‍ය පාරිභෝගික සම්බන්ධතා ගොඩ නැගීම මින් අදහස් කෙරේ.
- නව්‍යකරණය

අතිතයේ සාර්ථකත්වයන් මත රදී තොසිට නව අනාගත අවස්ථා නිර්මාණය කිරීම සඳහා යොමු වීමක් මේ මගින් අදහස් වේ.

- කාර්යක්ෂමතාව

මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා වන පිරිවැය පාලනය කිරීම මෙහි අදහස වන අතර මානව සම්පත් කළමනාකරුවන් මානව සම්පත, ක්‍රියාවලිය, ව්‍යාපෘති යන මාර්ග වලින් පිරිවැය අවම කිරීමට දායක වේ.
- උපායමාර්ගික එකමුතුව

උපාය මාර්ගයන් පැහැදිලිව සන්නිවේදනය කිරීම සහ කොටස් වගයෙන් බෙදා ගැනීම මගින් ආයතනය තුළ ඇතිකරගන්නා එකමුතුව මෙහි අදහස වන අතර ඒ සඳහා උපාය මාර්ගයන් අඛණ්ඩව සන්නිවේදනය කිරීමේ වගකීම මානව සම්පත් කළමනාකරු සතු වේ.

Ontario network (2010) අනුව තායකත්ව කුසලතා, සංවිධානාත්මක හැකියාව, ගැටළු විසඳීම, සන්නිවේදන, ගණුදෙනු කිරීමේ කුසලතා, ගක්මිලත් අන්තරු මානව සම්බන්ධතා පැවැත්වීමේ හැකියාවන් සහ මානව සම්පත් තොරතුරු පද්ධති පිළිබඳ ප්‍රවීණත්වය කුසලතා මානව සම්පත් කළමනාකරු යන තනතුර සඳහා අවශ්‍ය වන බව දක්වා ඇත. Hamid (2002) අනුව මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු සතුව පැවතිය යුතු ගුණාග අතර පහත දැක්වෙන ගුණාග ප්‍රධාන වේ. ඒ අනුව උපක්මික සම්ප්‍රජනනය යනු මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු ආයතනයක තීරණ ගැනීමේ කාර්යයේදී මූලික අරමුණු හා සහාය දැක්වීම සඳහා උපක්මික දැනුවත්හාවයකින් යුතු වීම, නව වුළුයන්ට අනුවර්තනය වීමේ හැකියාව, විවිධ සංස්කෘතින්ට සංලේෂ්තාවයක් දැක්වීම, ජාත්‍යන්තර කණ්ඩායම් සමග වැඩි කිරීමේ හැකියාව, හාඡා කුසලතා, අධිකව කාර්යයන් කෙරේ නැඹුරුව, විශ්ව අලෙවිකරණය අවබෝධ කර ගැනීමේ හැකියාව හා ආත්මාවලම්බනය එනම් තමාගේම සම්පත්, කුසලතා හා දක්ෂතා මත විශ්වාසය තබා කටයුතු කිරීම යනාදිය ප්‍රමුඛස්ථානයක් හිමිකර ගනියි.

ගති ලක්ෂණ හා ගුණාග යනු පොදු සහ හාවාත්මක සංකල්පයකි (මිපාත, 2007). එය වෙශකල්පිතව නිපුණත්වය ලෙසද සැලකේ (මිපාත, 2007). එහිදී මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු සඳහා අවශ්‍ය වන ප්‍රධානතම උපක්මික ලෙස මානව සම්පත් නිපුණත්වය, මතෙන්මය තාර්කික නිපුණතාවය හා

පුද්ගල වරිතය අන්තර්ගතය. මානව සම්පත් නිපුණත්වය යනු කැළඹිලි, අරගල හා ආකුලතාවලින් තොරව පුද්ගලයන් සමග ගනුදෙනු කිරීමේ හා වටහා ගැනීමේ හැකියාවයි (මිපාත, 2007). එය පුද්ගලයන් සමග මනාව ක්‍රියාක්රිමට ඇති හැකියාව හා සම්බන්ධවේ. එමෙන්ම එය කණ්ඩායමක සාමාජිකයන් ලෙස එලඟ එලඟයේ කටයුතු කිරීමට හා සහයෝගී පරිග්‍රමයන් ගොඩනගා ගැනීමට සේවකයන්ට ඇති හැකියාවයි (Mucci, 2010). මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු ලෙස යටත් පුද්ගලයන් හා අංශ, දෙපාර්තමේන්තු හා ආයතන තුළ සන්නිවේදනය, අනිප්‍රේරණය හා මෙහෙයුමේ හැකියාව අත්‍යවශයෙන්ම තිබිය යුතුවේ. රැකියාවේ කාර්යයන් ඉටු කිරීමේදී අනිවාර්යයෙන්ම වෙනත් පුද්ගලයන් සමග කටයුතු කිරීමට සිදුවන අතර ඔවුන් අත්‍ය්ථිමත් තොවන ලෙස කටයුතු කිරීම මෙහිලා ඉතා වැදගත්වේ (Mucci, 2010). අන්දය සතුව කරවීමේ හැකියාවක් මානව සම්පත් කළමනාකරු සතු විය යුතු අතර එසේ තොරුති නම් අවම මට්ටමින් අන්තර්ක්‍රියාවන් හේතුවෙන් ඔවුන් අත්‍ය්ථිමත් වීම හෝ වළකාලීමේ හැකියාවක් පැවතීම අනිවාර්ය ලක්ෂණයක්වේ (මිපාත, 2007). උදාහරණයක් ලෙස සේවකයන්ගේ දුක් ගැනවේ හෝ වෘත්තීය සම්ති සමග ක්‍රියාක්රිමේදී කළමනාකරුවන් හා වෘත්තීය සම්ති අතර දේශනය වෙමින් දෙපක්ෂයම තෘප්තිමත් කරවීම සඳහා මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකුගේ මෙම සහජ ගති ලක්ෂණ මනාව උපකාරීවේ. බුද්ධිය හෝ මනේම්ය තාර්කික නිපුණතාවය යනු සාමාන්‍ය මනේම්ය තාර්කික හැකියාවයි (මිපාත, 2007). එය පුද්ගලයෙකු මානසික වශයෙන් තාර්කිකව ගැටලු විසඳීමේ හැකියාව ලෙස සැලකේ. තර්කනය යනු ලබා ගත හැකි හා ලබා ගෙන ඇති තොරතුරු සියල්ල සැලකිලිමත්ව සලකා බලුම් සුවිශේෂී තිගමනයන්ට එළඹීමේ කුම්වත් ක්‍රියාවලියයි. එය සුවිශේෂී මානසික හැකියාවක් ලෙස බෙදා දැක්වීය හැකි අතර එයට උදාහාමී හෝ ප්‍රේරක තර්කනය, අපේෂන තර්කනය, අවාලික තර්කනය, වාචික තර්කනය, සංඛ්‍යාත්මක විශ්ලේෂී තර්කනය, තාර්කික රුපසටහන්, සංකේතාත්මක තර්කනය හා සාරාංශගත තර්කනය යනාදිය ඇතුළත්වේ (මිපාත, 2007). පුද්ගල වරිතය යනු පුද්ගලයෙකුගේ යථා ස්වරුපය සංයෝග කරන පූහුගේ හෝ අයගේ සාපේක්ෂව පවත්නා සඳාවාරාත්මක ගති ලක්ෂණවල සමස්තයක් ලෙස සැලකේ (මිපාත, 2007). මෙය පුද්ගලයෙකුගේ යහපත් හා අයහපත් ගතිග්‍රහණ පිළිබඳ සාරාංශයක් ලෙසද සැලකිය හැකිය. එමනිසා මෙය යහපත් ලක්ෂණ ගොඩනගා ගැනීමේ, වර්ධනය කර ගැනීමේ හා අයහපත් ගතිග්‍රහණ අවම කර ගැනීමේ හෝ මූලිනුප්‍රටා දැමීමේ හැකියාව ලෙසද හැදින්වීය හැකිය. මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු තුළ තිබිය යුතු ගති ලක්ෂණ පහත පරිදි සවිස්තරාත්මකව ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

• කණ්ඩායම් හැඩැගැස්ම

මිපාත සහ අරුලේරාජා (2012) අනුව කණ්ඩායමක් වශයෙන් වැඩි කිරීමට මග පෙන්වන තත්ත්වයක් ලෙස මෙය හැදින්වීය හැක. මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකුට ආයතනයේ ඉලක්ක, අරමුණු ලගා කරගැනීමේ කාර්යයේ දී අනෙකුත් සාමාජිකයන් සමග කණ්ඩායමක් ලෙස කටයුතු කිරීමට මෙන්ම අනෙකුත් කළමනාකරුවන් සමග ඒකාබද්ධව මානව සම්පත් සම්බන්ධ කාර්යයන් සිදුකළ යුතු වන අතර මානව සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව තුළ කණ්ඩායමක් වශයෙන් වැඩි කළ යුතු වේ. මේ සඳහා කණ්ඩායම් සාමාජිකයෙකු ලෙස කණ්ඩායම් හැඟීමෙන්ද කටයුතු කළ යුතු වේ.

• වෘත්තීයත්වය

මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකුට සේවකයන් බඳවා ගැනීම, පූහුණු කිරීම, අවශ්‍ය පරිදි ප්‍රතිලාභ ලබා දීම වැනි කාර්යම්භාවයට අදාළ තීරණ ගැනීමට සිදු වේ. ආයතනයට අවශ්‍ය කරන කුසලතාවන් සහිත පුද්ගලයන් බඳවා ගැනීමේදී රට අවශ්‍ය නිර්දේශ කිරීම ලබා දීම සහ අනෙක් සියල්ම කටයුතු සිදු කිරීමට අවශ්‍ය වෘත්තීය දැනුම මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු සතු විය යුතුයි. වෘත්තීය දැනුම යොදාගෙන රැකියාව නිවැරදිව කිරීම, රහස්‍යභාවය ආරක්ෂා කිරීම ආදිය ද මිට අදාළ වේ.

• සහජ දැක්ෂතාව / නිපුණත්වය

නිපුණත්වය යනු යම් කාර්යයක් සාර්ථකව කිරීමට ස්වභාවිකව ලැබුණු හැකියාව ලෙස සරලව දැක්වීය හැක. මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු විසින් කාර්යක්ෂම සහ කැපවුණු සේවක පිරිසක් ආයතනය තුළ පවත්වා ගැනීමට සහතික වීම ලෙස Ulrich (2008) මෙය දැක්වා ඇත. ආයතනයට අවශ්‍ය කරන කුසලතාවන් සහිත කාර්යක්ෂම සහ කැපවුණු සේවක පිරිසක් ආකර්ෂණය කර ගැනීම, ඔවුන් අනිප්‍රේරණය කිරීම සහ ආයතනය තුළ රඳවා ගැනීමට මානව සම්පත් කළමනාකරුට ඇති කුසලතාවයයි.

• නායකත්ව කුසලතා

Finign (1999) අනුව සංවිධානයක නායකත්වය යනු සංවිධානයේ ඉලක්ක කරා ලගාවීම සදහා අන් අයගේ කැඩාවන් සහ හැසිරීම්වලට බලපෑම් කිරීමේ හැකියාවයි. Heathfield (2012) දක්වා ඇති පරිදි මානව සම්පත් කළමනාකරුවකු සතු විය යුතු නායකත්ව කුසලතාවන් පහත පරිදි වේ.

1. ව්‍යාපාරය පිළිබඳව, මානව සම්පත සහ ආයතනයේ මෙහෙයුම් කටයුතු පිළිබඳ දැනුවත්හාවය.
2. උපායමාර්ගික හා විශ්ලේෂණත්මක වින්තනය.
3. වෙනස්වීමට මගපෙන්වීම සහ ආදර්ශ සැපයීම.
4. එලදායී සන්නිවේදනය
5. විශ්වසනීයත්වය
6. ප්‍රතිඵල සහ කාර්යසාධනය කරා ගමන් කිරීම.
7. ආචාර ධර්මවලට අනුව හැසිරීම.
8. අන් අයට බලපෑම් කිරීමේ හැකියාව සහ අන් අය ලබා යමක් කරවාගැනීමේ හැකියාව.

- ගතික බව

මිපාත සහ අරුලේරාජා (2012) දක්වා ඇති පරිදි ගතික බව යනු ස්ථාවර තොවන වෙනස් වන සූළු ස්වභාවයයි. මෙම ලක්ෂණය මානව සම්පත් කළමනාකරුවකු සතුව පැවතිය යුතු ඉතා වැදගත් ගුණාංගයක් ලෙස සැලකේ. මක්නිසාදයන් මානව සම්පත් කළමනාකරු තිරන්තරයෙන්ම සම්මත ආකෘතින්ගෙන් බැහැරව අවස්ථානුකුල ප්‍රවේශය හාවත කිරීම වඩාත් පුදුසු බැවැනි. ඒ අනුව ඒ ඒ අවස්ථාවේදී මත්වන සහ මූහුණ දීමට සිදුවන ගැටළු සහ විවිධ පරිසර සාධකවල ස්වභාවය අනුව වඩාත් තිවැරදි තිරණ ගැනීමට මානව සම්පත් කළමනාකරු කුසලතා පුරුණ අයෙකු විය යුතුය.

- ප්‍රතිඵල දිකාහිමුබ බව

ප්‍රතිඵල දිකාහිමුබ බව යනු මානුෂීය ලක්ෂණ සහ වර්යාවන්ට වඩා ප්‍රතිඵල කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමයි (මිපාත සහ අරුලේරාජා, 2012). පුද්ගලයෙක් තම ගති ලක්ෂණ සහ වර්යාවන් තිසි පරිදි මෙහෙයා කටයුතු කළ ද අදාළ අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ලගා තොවේ තම් එම ප්‍රයත්තය අපතේ යනු ඇත. අවසාන වශයෙන් සංවිධානයේ උපායමාර්ගික පරමාර්ථ සහ ඉලක්ක ලගා කරගැනීමේදී වඩා වැදගත් වන්නේ ප්‍රතිඵලයි.

- ස්වයං අහිජ්‍රේරිත බව

මිපාත සහ අරුලේරාජා (2012) සඳහන් කරන පරිදි, ස්වයං අහිජ්‍රේරිත බව යනු යම් වර්යාවක් ලගා කරගැනීමට අවශ්‍ය බලපෑම් තමන් තුළම ඇති කරගැනීමේ හැකියාවයි. මෙහිදී තම ශ්‍රිතයට අදාළ කාර්යයන් තිසි පරිදි ඉටු කරගැනීම සදහා අවශ්‍ය වර්යාවන් පවත්වා ගෙනයාමේ හැකියාව මානව සම්පත් කළමනාකරුවකු සතුව පැවතිය යුතු බව අදහස් කෙරේ.

- තව්‍යකරණ හැකියාව

මක්ස්ංඡර්ඩ් ගබඳ කේං්සය තිර්වලනය කරන පරිදි තව්‍යකරණය යනු නව අදහස් සහ නව විධි ක්ම භාවිත කිරීම හෝ හඳුන්වා දීමයි. මෙහිදී මානව සම්පත් කළමනාකරු සම්මත ආකෘතින්ගෙන් බැහැරව තම ආයතනික අරමුණු ලගා කරගැනීමට අවශ්‍ය සහයෝගය සහ දායකත්වය තම සේවකයින්ගෙන් ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

- ආත්ම විශ්වාසය

මක්ස්ංඡර්ඩ් ගබඳකේං්සයට අනුව “ආත්ම විශ්වාසය” යනු යමෙකුගේ හැකියාවන්, ගුණාංගයන් සහ විනිශ්චයන් පිළිබඳ ඔහු තිබුණු විශ්වාසයයි.

ආත්ම විශ්වාසයෙන් යුත්ත පුද්ගලයන් තමා කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් පසු වන අතර තමාගේ හැකියාවන් කෙරෙහි විශ්වාසය තබා කටයුතු කරයි. තමන් තුළ යුරුවලතාවයන් සහ අඩුලුහුවුකම් තිබෙන මූන් එම අඩුලුහුවුකම් වළක්වා ගනිමන් දියුණුවට පත් වීම සදහා වෙනස්වීමේ හැකියාවෙන් යුතුක්ත වේ. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ස්වකිය හැකියාවන් පිළිබඳ අවිශ්වාසයක් හෝ තමන් පිළිබඳ අනාරක්ෂිත බවක් මෙවැනි පුද්ගලයන් තුළ ඇති තොවන බව මෙම ලිපියෙහි තව දුරටත් දැක්වේ. වර්තමානයේ සංවිධාන විසින් මූහණ පා සිටින අති ධාවනකාරී, දැඩි විව්‍යා බවතින් යුත් සහ තීයුණු තරගකාරී ව්‍යාපාර පරිසරය තුළ තම පැවත්ම තහවුරු කර ගැනීමටත් සාර්ථකත්වය ලගා කරගැනීම සදහාත් දුෂ්කර සහ අහියෝගාත්මක තිරණ ගැනීම කළමනාකරුවෙකු විසින් අත්‍යවශ්‍යයෙන්ම කළ යුත්තකි.

- අවංකභාවය

අවංකභාවය යන්න ඔක්සොර්ඩ් ගබඳකෝෂයෙහි අර්ථ දක්වා ඇත්තේ “සත්‍යවාදී විමේ සහ ගක්තිමත් ප්‍රතිඵලත්තින්ගෙන් යුක්ත විමේ ගුණාංගය” ලෙසයි. Oxforsys Incorporation විසින් 2010 දී ප්‍රකාශිත ලිපියකට අනුව අවංකභාවය “සාර්ථක වට්‍යාකම් සහ ප්‍රතිඵලත්තින්ට අනුකූල විමෙනිලා යමෙකුගේ වරණය/කැමැත්ත” ලෙස නිර්වචනය කළ හැක. මෙහිදී පුද්ගලයා විසින් අවස්ථාව කුමක්ද?, අන්‍යයන් විසින් කුමක් කරන්නේද? යනාදිය නොතකා පොදුවේ සමාජය විසින් යහපත් යයි ද නිවැරදි යයි ද පිළිගෙන්නාවුත් අගය කරන්නාවුත් වට්‍යාකම් සහ ප්‍රතිඵලත්තින්ට අනුකූලව නිවැරදි දෙය කිරීමේ තම සතු වගකීම නිසි ලෙස ඉටුකරයි. තවද, පවසන දෙය ඒ ආකාරයෙන්ම කුයාවට නාවයි. මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු හට මෙය ඉතාමත් වැදගත් ගුණාංගයකි. අවංකභාවයකින් තොරව මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකුට සිය කාර්යභාරය නිසි ලෙස ඉටු කිරීමේ හැකියාවක් නොමැති බව පැහැදිලිය.

- පිඩිනකාරී තත්ත්වයක් යටතේ මැනවින් කටයුතු කිරීමේ හැකියාව

ඔක්සොර්ඩ් ගබඳකෝෂ නිර්වචනයට අනුව “යමෙකු සතුව පවත්නා කාලය හෝ සම්පත් මත විශාල ඉල්ලුමක් නිර්මාණය විම හේතු කොට ගෙන ඇතිවන ආතකිමය සංවේදනය” පිඩිනය ලෙස හැඳින්විය හැකිය. මෙවැනි ආතකිමය පසුව්‍යෙන් තුළ තම රැකියාවේ කටයුතු මැනවින් නොපිරිහෙලා ඉටු කිරීමට ඇති හැකියාව මෙම ගුණාංගය යටතේ විශුහ කෙරේ. Laura McGrath විසින් 2001 දී දක්වා ඇති පරිදි පිඩිනකාරී තත්ත්වයක් යටතේ සාර්ථකව තම රැකියාව ඉටු කිරීමට ඉවහල් වන්නා වූ ප්‍රධාන කරුණු 3 කි.

- සැලසුම්කරණය
- උපායමාර්ගික වින්තනය
- සන්සුන් මනසකින් යුක්ත විම

මිතුදිලිභාවය සහ පුද්ගල අවධාරණය

“කාරුණික සහ ප්‍රසන්න හාවයෙන් යුක්ත විම ද පුද්ගලයන් සමග අන් අය සමග සබඳතා පවත්වා ගැනීමෙනිලා වූ අවධාරණය සහ කුසලතාපුරුණ්භාවය” යන්න ඔක්සොර්ඩ් ගබඳකෝෂයෙහි ඉහත ගුණාංගය නිර්වචනය කර ඇති ආකාරයි. තම ඉහළ නිලධාරීන්, සම සේවකයන් සහ අනුගාමිකයන් සමග කාරුණික, සුහුදිලි හා මිතුදිලි අනෙකාන්‍ය සබඳතා පවත්වා ගැනීමත් විශේෂයෙන් අනුගාමිකයන්/පහළ මට්ටමේ සේවකයන් කෙරෙහි මානුෂීය අවධානයකින් කටයුතු කිරීමත් යන ගුණාංගයන් එක් පාර්ශවයන්ගේ විශ්වාසය සහ සහයෝගය දිනා ගැනීමට ඉවහල් වේ. Peoplebank වෙත අඩවියෙහි 2010 දී දක්වා ඇත්තේ ඒ ආකාරයෙනි.

- සාකච්ඡා කරන්නෙකු විම

කළමනාකරුවෙත් තවත් එක් සුවිශේෂී ලක්ෂණයක් වගයෙන් සාකච්ඡා කරන්නෙකු විම දැක්වීය හැකිය. නිරන්තරයෙන් ඕනෑම අංශයක කළමනාකරුවෙකුට විවිධ වූ පැතිකඩියන් ඔස්සේ තවත් පාර්ශවයක් සමග එකගතාවයකට පැමිණීමට සිදු වේ. සාර්ථක ගණුදෙනු කරන්නෙකුගේ කාර්යභාරය ඉටු කිරීමට මෙහිදී කළමනාකරුවා සමත් වය යුතු වේ. Thesaurus (n.d.), හි සඳහන් පරිදි සාකච්ඡා කරන්නෙකු යනු කේවල් කිරීමට දක්ෂ පුද්ගලයාය. නැතහෙත් සාකච්ඡාවන් පාලනය කිරීමට සමත් පුද්ගලයාය. කළමනාකරුවෙකු සැම්විටම අනෙකුත් පුද්ගලයන් සමග සුහුදිලි සම්බන්ධතාවයක් ගොඩනගා ගත යුතුය. වෙනත් පාර්ශවයක් සමග සාකච්ඡාවහි යෙදෙමින් කොන්දේසි සම්භාරණයකට හෝ එකගතාවයකට පැමිණෙන පුද්ගලය සාකච්ඡා කරන්නෙකු වේ (Free Dictionary, 2012).

- තුවණට පුරු ලෙස ප්‍රතිචාර දැක්වීම

එනම් සාර්ථක ගණුදෙනු කරන්නෙකු තුවණට පුරු ලෙස ප්‍රතිචාර දැක්වීම අනිවාර්ය වේ. ඔහු/අය කිසිවිටෙක ආවේගයිලි නොවිය යුතු අතර ඕනෑවට වඩා වැඩි ප්‍රතිචාර නොදැක්වීය යුතුය. කළමනාකරු ගණුදෙනුව පිළිබඳ කැමැත්තක් නොදැක්වයින්ම එහිදී කළකිරීම පෙන්වීය යුතු වේ. තවද එම තත්ත්වය ප්‍රතිශේෂාධනය කිරීමට සහ අවබෝධ කර ගැනීමට අවස්ථාව සලසා දිය යුතුය. ඉවසීමෙන් කටයුතු කිරීම.

- විශ්වාසී විම
- උත්කර්ෂණවත්/ අනුභාවසම්පත්න් වන්න.
- මනා සන්නිවේදනයක් පවත්වා ගැනීම.
- ඇඥුම්කින් දීම

- යුත්ති සහගත වීම (Management Study Guide, n.d.).

- විශ්වාස කළ හැකි බව

සේවකයන් කළමනාකරුට පක්ෂපාතිව ක්‍රියාවලිය යෙදෙනුයේ කළමනාකරු විශ්වාසනීයව කටයුතු කළහොත් පමණි. විශ්වාසවන්ත වීම යනු, හැසිරීම පිළිබඳව ස්ථීරත්වයක් පවත්වා ගත හැකි වීමයි. එනම් අනෙකුත් පාර්ශවය අපේක්ෂා කළ පරිදි වර්යාවන් පවත්වා ගැනීමද මෙහිදී වැදගත් වේ (Macmillan Publishers, n.d.). Christian Stewardship Ministries (2007) දක්වන පරිදි කළමනාකරුවෙකු ස්වභාවයෙන්ම පොරාන්දු කඩ කරන්නේ නම් හෙතෙම ඉතා ඉක්මණීන්ම විශ්වාස කළ තොහැකි පුද්ගලයෙකු බවට පත් වනු ඇත. තවද එහි සඳහන් වන පරිදි විශ්වාසදායී පුද්ගලයෙකු වීමට නම් පහත දක්වා ඇති ගති ලක්ෂණ පවත්වා ගත යුතුය.

- අහිප්‍රේරණය වීම
- සැලසුම්කරණයකින් යුත්ත වීම
- වර්යානුගත වීම
- ප්‍රමාද වූ පුරුදුවලින් මිදීම

වත්තීමය වශයෙන් ඉහළට යාම සඳහා අන් අය තමා පිළිබඳව විශ්වාසනීයත්වයක් පවත්වා ගෙන ආ යුතු වේ. කළමනාකරුගේ කැපවීම මත එය තීරණය වේ. තවද කළමනාකරුවෙකු හට අන් අය අතර ඇදහිය හැකි හෝ කණ්ඩායමක් තුළ වටිනාකමක් ඇති පුද්ගලයෙකු බවට පත් වීමට පුද්ගලයෙන්ම හෙතෙම විශ්වාසවන්ත පුද්ගලයෙකු බවට පත්වීම අවශ්‍යවේ (Christian Stewardship Ministries , 2007).

- උපායෙහි දක්ෂකම
- Free Dictionary (2012) හි දැක්වෙන පරිදි උපායෙහි දක්ෂකම යනු, කාර්යයක් හෝ මහජනයා පිළිබඳ වූ කටයුත්තක් සිදු කිරීමට යම් කෙනෙකු සතුව පවත්නා තුවන තැතෙහොත් ඇෂානය යි. තවද එය පුද්ගලයෙන් සමග ඇසුරු කිරීමේදී උපායානුකූල වීම හෙවත් දක්ෂ වීමේ හැකියාව ලෙප ද දැක්විය හැකිය. සාර්ථක කළමනාකරුවෙකුට මෙම ගති ලක්ෂණය අත්‍යවශ්‍යවේ. මන්දයන් වෙනස්වන ලේකයේ විෂමාවාර පරිවයන් තුළ කටයුතු කිරීමේදී ස්ථානෝධීති අවබෝධයෙන් යුතුව කටයුතු කිරීමට අපොහොසත් වීමෙන් කෙටිකාලීනව ව්‍යාපාරික ලේකයෙන් ඉවත් වීමට එකි කළමනාකරුට සිදුවේ. Gautrey (2008) දක්වා ඇති පරිදි උපායෙහි දක්ෂ වීම යනු අන් අයගේ හැඟීම සහ මතවාදයන් හිදී සංවේදී වීමේ කුසලතාවයි. මෙකි කුසලතාවය උපරිම වශයෙන් අන්තර් කර ගත් තැනැත්තා හට නිසැකවම කෙනෙක් ඇසුරු කිරීමේදී අනෙකාගේ සිතේ පවත්නා තත්ත්වය සැබුවීන්ම අවබෝධ කර ගැනීමට පුද්වනි. ඉහළ මට්ටමක උපායිකීලි දක්ෂතාවයක් හිමි කර ගැනීමට නම් කළමනාකරුවෙකු පහත කරුණු පිළිබඳව අවධානයයාමු කළ යුතුය.
- අන් පාර්ශවයේ ඉල්ලීම් පිළිබඳව දැනගැනීම.
- ප්‍රායෝගිකව තමාගේ සන්නිවේදනය හැසිරීම්.
- කුරිරු වීමට සිදුවන අවස්ථාවන් හා කාරුණික විය යුතු අවස්ථා පැහැදිලිවම හඳුනා ගත යුතුය.
- තමාගේ අදහස් අන් අය සමග තුවමාරු කර ගැනීම වැදගත් වේ.
- අන් අයගේ උපායෙහි දක්ෂ වීමේ හැකියාව කොකරම් දුරට පවතින්නේද යන්න පිළිබඳව දැනුවත්තාවයක් ලබා ගත යුතුය.
- අඩු අවධානම් පරිසරයක් ගොඩ තැගෙන ආකාරයට කටයුතු කිරීමද අවශ්‍යව වේ (Gautrey, 2008).
- රහස්‍යගතභාවය / හෙළිදරවු තොකළ යුතුබව

එහැම සම්බන්ධතාවයක වැදගත් කොටසක් ලෙස රහස්‍යගතභාවය දැක්විය හැකිය. කළමනාකරුගේ තවත් එක් වැදගත් ගුණාගයක් ලෙස රහස්‍යගතභාවය දැක්විය හැකිය. ආයතනයක වැදගත් වූ දින්ත සහ තොරතුරු වලට ඇතුළත් වීමට කළමනාකරුවෙකුට අවසර ලැබෙන අතර එකි තොරතුරු වල රහස්‍යගතභාවය ආරක්ෂා කිරීම කළමනාකරුගේ වශයෙන් වැදගත් අනුගමනය සිදු කිරීමෙන් පුද්ගලයෙක් තාක්ෂණයේ දියුණුවන් සමග සේවකයින්ට විවිධ අවස්ථාවන් බිජිවී ඇති හෙයින් රහස්‍යගතභාවයට ද සිමාවන් පැනවී ඇත. එහි සඳහන් පරිදි කළමනාකරුවෙකු විසින් සිය සේවා ස්ථානයේ රහස්‍යගතභාවය ආරක්ෂා කිරීමට අනුගමනය කළ යුතු පියවර කිහිපයක් ඇත. එනම්,

- රහස්‍යගතභාවයේ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම.

- එම රහස්‍යගතභාවය කඩ වූ අවස්ථාවක ගනු ලබන ක්‍රියාමාර්ගයන් තීරණය කිරීම.
- රහස්‍යගතභාවය පවත්වා ගැනීමට සේවකයන් පුරුදු ප්‍රහුණු කරවීම.
- රහස්‍යගතභාවය පවත්වා ගන්නේද යන්න විමර්ශනය කිරීම.
- නිතර රහස්‍යගතභාවය පිළිබඳව සේවකයන්ට සිහිපත් කරවීම (Hearst Communications, 2012).
- යහපත් සන්නිවේදකයකු වීම

මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු වශයෙන් සේවකයන් හා අනෙකුත් තිලධාරීන් සමග යහපත් හා ස්ථීර සන්නිවේදන සබඳතා පවත්වා ගැනීම වැදගත් වේ. සන්නිවේදනය ලිඛිත සන්නිවේදනය, වාචික සන්නිවේදනය හා අවාචික සන්නිවේදනය ලෙස ප්‍රධාන කොටස් තුනක් යටතේ දැක්වීය හැකි අතර මහජන ඇමතිම් හා සක්‍රීය සවන්දීම් යනාදිය මෙහිලා අන්තර්ගත වේ (Lewis, Goodman & Fandd, 2001). ලිඛිත සන්නිවේදනය යටතේ යහපත් ග්‍රාවකයෙක් හා යහපත් රවකයෙක් වීමත් වාචික සන්නිවේදනය යටතේ යහපත් ග්‍රාවකයෙක් හා යහපත් කිවිකයෙක් වීමත් ඉතාමත් වැදගත් වේ (Kreitner,) Kinicki, 2004). තවද, යහපත් කිවිකයෙක් බහුතරයකට අවබෝධ කරගත හැකිවන පරිදි නිසියාකාර හාජාවක් හාවිත කිරීම, යෝග්‍ය පරිදි වවන උච්චාරණය කිරීම, නිසි අර්ථය වටහාගත හැකිවන පරිදි අනාවාය විස්තරවලින් බැහැරව ඉදිරිපත් කිරීම, කටහැඳවුනු සැලකිලිමත් වීම යනාදිය මුළුක වේ (Kreitner & Kinicki, 2004). එමත්ම යහපත් අසන්නෙක් ලෙස කායික ක්‍රියාවන්, බුද්ධිමය ක්‍රියාවන් හා වින්තවේගි ක්‍රියාවන් පිළිබඳව සැලකිලිමත් වීම අවශ්‍යය. යහපත් රවකයෙක් ලෙස ඉලක්කගත, සරල, කෙටි, සුවිශේෂී, නිවැරදි හාජාවකින් සමන්විත, ප්‍රේෂ්ඨකයන් කෙරේ අවධානයකින් හා අරමුණකින් යුතු නිමවුමක් ඉදිරිපත් කළ යුතුවේ. අවාචික සන්නිවේදනයේදී අක්‍රිය සබඳතා, මුහුණේ ඉරියව්වලින් ප්‍රකාශ, පෙනුම, දැකීම් හා අංගවින්‍යාසයන් හෝ අභිනයන් පිළිබඳව සැලකිලිමත් වය යුතුය (Lewis, Goodman & Fandd, 2001).

• පොරුෂන්වය

පොරුෂන්වය පුද්ගලයෙකුගේ සාපේශ්‍යව දැඩි හැඟීම්, වෙනත් හෝ සංකල්පනා, සිතුව්ලි හා හැසිරීමේ රාවන්ගෙන් සමන්විත වේ (Lewis, Goodman & Fandd, 2001). එක් එක් පුද්ගලයා ඔවුන් අන්‍යයන්ගෙන් වෙන් කර දැක්වීම සඳහා අසහාය පොරුෂයන්ගෙන් සමන්විත වන අතර යම් කෙනෙකුගේ පොරුෂන්වය අවබෝධ කරගැනීම තුළින් එම පුද්ගලයාට විවිධ වූ අවස්ථාවන්වලදී දැනෙන හා හැසිරීය හැකි ආකාර පිළිබඳ සංඡාවන් ලබා ගැනීම පහසුවේ (Mucci, 2010). එමත්ම විවිධ සේවකයන්ගේ පොරුෂයන් අවබෝධ කරගැනීමෙන් මවුන් එලදායී ලෙස හසුරුවා ගැනීමටත් ඔවුන් නිසි ආයතනවල නිසි රැකියාවන්හි ස්ථාපනය කර ගැනීමටත් මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකුට හැකියාවක් ලැබේයි. එසේම ඕපාත (2008) අනුව පොරුෂන්වය යනු පුද්ගලයෙකුගේ වටිනාකම්, වරණයන්, රුචිකත්වය සහ අරුචිකත්වය සි. එහි මුහුගේ කතාබහ විලාසය, කායික සොබාව, ඇවැළිම් විලාසය සහ අනෙකුත් අද්විතීය හා අසහාය අංගයන් අන්තර්ගතය. පරිසරය හෝ අවස්ථාව හෝ කාර්යයන්ට අදාළව හා යෝග්‍යවන පරිදි එය පුද්ගලයෙකුගේ සිතීමේ හා හැසිරීමේ හැකියාව හැඩාගස්වා ගැනීමය. එය ඉතා සාර්ථකත්වය කරා මෙහෙයුමේ පොරුෂ ගති ලක්ෂණ සමූහයක් කෙරෙහි කේත්තුවේ ඇති අතර තම් වශයෙන් පාලන පථය, අධිකාරවාදය හෝ ඒකාධිපතිවාදය, ආධාන ග්‍රාහිත්වය, කොරෝලුවාදය, ඒ හා බේ වර්ගයේ ගති ලක්ෂණ, ස්වයං නිරික්ෂණ හැසිරීම හා බහිර්වරිතිකත්වයයි (එපාත, 2007). පාලන පථය යනු ඔබගේ තීරණ හා ක්‍රියාවන් විශ්වාස කරමින් ඔබගේ දෙදෙවයේ තීරණයන්මක සාධකයක් වීම ලෙස හැඳින්විය හැකිය (එපාත, 2007). දැඩි ස්වාධීන, අන් අයගේ ආභාෂයට අවනත නොවන, දේශපාලනික හා සම්පිය වශයෙන් ක්‍රියාකාරී වඩා හොඳින් තොරතුරු හාවිතා කරමින් අසාර්ථක සහ අඩු කාර්යලියන්හේදී පොද්ගේලිකවම වශයෙන් දැරීමට ඉතා කැමැත්තක් දක්වන මෙන්ම ඉගෙනීම හා ප්‍රශ්න නිරාකරණය වීමක් පුදරුණය කරන අතර අනියෝග වලට මුහුණදීමේ හැකියාවක් පැවතිය යුතුය (Lewis, Goodman & Fandd, 2001). අධිකාරවාදය හෝ ඒකාධිපතිවාදය යනු පැහැදිලිව නිර්වචනය කරන ලද පාලන ව්‍යුහයක් හා සමාජ තත්ත්වයක් තිබියයුතු බවට විශ්වාසයකින් පසුවීමය (එපාත, 2007). ආධාන ග්‍රාහිත්වය යනු ඔබගේ විශ්වාසයන්හි තදින් එල්බ සිටිමින් උද්ධිව්ව සංවෘත මනසකින් කටයුතු කිරීමය (එපාත, 2007). කොරෝලුවාදය යනු අන් අයට වන බලපැම නොසලකා හරිමින් සිය අවසන් අරමුණු උදෙසා තවදුරටත් බලය ලබා ගැනීම හා හාවිතා කිරීමය (එපාත, 2007). ඒ හා බේ වර්ගයේ ගති ලක්ෂණ ලෙස කළහාකාරී හා පිළිනාකාරී ලෙස වැඩි කිරීම, අන්ජය සමග නොඳුවසිලිමත් හා කරග කාරී ප්‍රවේශයක් දැක්වීම මෙහිදී සාකච්ඡා කෙරේ (එපාත, 2007). ඒ අනුව මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු ජයග්‍රහණයන් උදෙසා දැඩි අහිලාජයකින් කටයුතු කරන හා ඉලක්කයන් ලිගා කරගෙන ඇති මුත් සිය කාර්යයන් නොවනත්වා ඉදිරියටම කරගෙන යාමේ

අහිරුවියකින් යුත්තය. අසාරුකත්වයන්ට ද්වේෂ නොවන අතර එය මග හරවා ගැනීමට උත්සාහවන්තව කටයුතු කරනු ලබයි (Lewis, Goodman & Fandd, 2001). ස්වයං නිරීක්ෂණ හැසිරීම යනු අන්දය ඔබ පිළිබඳව ගොඩනගා ඇති ප්‍රතිච්ඡිලි සහ සංරානනය නිරීක්ෂණය හා පාලනය කිරීමය (මිපාත, 2007). එක් එක් පුද්ගලයන් සමග කුලාකුල යුතු ආකාරය හා හැසිරීය යුතු ආකාරය පිළිබඳ දැනුවත් වෙමින් පහසුවෙන් සමාජ තත්ත්වයන් සමග මූසුවීමේ හැකියාවක් පවතියි. ඉතා මිතුදිලිව කටයුතු කිරීමට හැකියාවක් පවතින අතර සමාජ සංශාවලට සංවේදීතාවයක් දක්වන මෙන්ම අවස්ථානුකුලව සිය හැසිරීම රටාවද වෙනස් කර ගැනීමේ පුදුරු හැකියාවකින් සමන්විත වේ (Lewis, Goodman & Fandd, 2001). අවාචික හැසිරීම පැහැදිලිව හදුනා ගැනීමේ දැක්ෂතාවයකින් යුත්තය මෙන්ම විශ්වාසවන්ත විනිශ්චයන්ට එළඟීමේ හැකියාවකින් සමන්විත විය යුතුය. බහිරෝර්තිකත්වය යනු බැහැර සමාජයට නැඹුරු, ක්‍රියාකාරී, උද්‍යෝගීමත්, සමාජයීලි හා ගැවිත පුද්ගලයෙකු වීම අත්‍යවශ්‍ය වේ (මිපාත, 2007). බහිරෝර්ති පුද්ගලයෙක් යනු ඉතා ක්‍රියාකාරී අන් පුද්ගලයන් සමග ඉතා පහසුවෙන් සුහදිලි හා මිතුදිලි වන හා මූලිකත්වය ගෙන ක්‍රියාකාරීමට කැමැති වරිතයකි (Mucci, 2010). මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු බහිරෝර්ති වියයුතු අතර එවැනි පුද්ගලයන්ට අන්දය සමග වැඩි කිරීම ගක්තියක් වනු මෙන්ම පුදෙකලාව ගත කිරීම නිරස වනු ඇත. එසේම විවෘත හා නිරන්තරයන් මුබරේ ස්වභාවයක් සහිතව අන් අයගේ මතයන් හා සිය මතයන් සන්සන්ධාය කිරීමට පෙළඳඟීය (Kreitner & Kinicki, 2004). අන්තර්වර්තිකයන් අන්දය හා පහසුවෙන් සුහදිව කුලාභ කර මිතුදිලි වීමේ හැකියාව අවම මට්ටමක පවතින අතර ඉතා සෙමින් සබඳතා ගොඩනගා ගනියි. නිශ්චිඛිදාතාවය ප්‍රිය කරන අතර සමාජ තත්ත්වයන් මග හැමෙට උත්සාහ කරයි. තත්ත්වම සිතාබලා සිය හැඟීම් හා සිතුව්ලි අනුව කටයුතු කරන අතර පුදෙකලාව ගත කිරීම ගක්තියක් ලෙස සලකයි (Lewis, Goodman & Fandd, 2001). ඉහත කරුණු සියල්ල සැලකිල්ලට ගත්කළ මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු අභ්‍යන්තර පාලන පරිය, අවම අධිකාරවාදය හෝ ඒකාධිපතිවාදය, අවම ආධාන ග්‍රාහිත්වය, අවම කොට්ඨාසවාදය, ඒ වර්ගයේ ගති ලක්ෂණ, උසස් ස්වයං නිරීක්ෂණ හැසිරීම හා බහිරෝර්තිකත්වය යනාදී පොරුෂ ගුණාංග දෙනාත්මක කළමනාකරණ විශිෂ්ටත්වය හා සම්බන්ධ කිරීමට නැඹුරුවක් දක්වයි (මිපාත, 2007). Opatha, 2012 හි ඉදිරිපත් කර ඇති පරිදි මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු සතු විය යුතු පොරු ගුණාංග සහ බහුලව අවශ්‍ය කරන ගුණාංග ලෙස,

- ක්‍රියාඹීලි වීම.
- කණ්ඩායම් හැඟීමෙන් යුතු වීම.
- ස්වයංව අහිම්පූර්ණය

මිට අමතරව එහි සඳහන් පරිදි ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආයතනයන් හී මානව සම්පත් කළමනාකරණ අංශයේ පවත්නා රිකියාවන් සාර්ථකව සිදු කිරීම උදෙසා මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු සතු විය යුතු ගුණාංගයන් ප්‍රධාන අංශ කිහිපයකට බෙදා දැක්වීය හැකිය.

රුප සටහන් අංක01

ආකල්පමය සංරචක	පොරුෂන්ව සංරචක	සදාචාර සම්පත්න සංරචක
කණ්ඩායම් සංරචක	වෙත්තිමය සංරචක	ව්‍යාපාර සංරචක
පුද්ගල සංරචක	මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු සතු විය යුතු ගුණාංග	කාර්ය සාධක සංරචක
හොතික ලක්ෂණයන් හා සම්බන්ධ සංරචක	නායකත්ව විශේෂ ලක්ෂණ	මානව සම්පත් කළමනාකරණය හා සම්බන්ධ සංරචක

මුළුග්‍රය: Arulrajah, A. A. & Opatha, H. H. N. D. P., (2012). An Exploratory Study on the Personal Qualities/Characteristics expected by the Organisations for Key HRM jobs in Sri Lanka.

ඉහතින් දක්වා ඇති වගුවට අනුව මානව සම්පත් කළමනාකරුවෙකු සතු විය යුතු ගුණාංගයන් පහත පරිදි නම් කළ හැකිය. ආකල්පමය සංරචක වශයෙන් දෙනාත්මක ආකල්පවලින් යුතු වීම, උතුම් ආකල්ප වලින් යුතු වීම, විවෘත මනසකින් යුතු වීම, වැඩි කිරීමේදී ගැලපෙන ආකල්ප දැරීම, ප්‍රස්ථාන වීම යනාදිය ද, පොරුෂත්ව සංරචක වශයන් ගක්තිමත්/ප්‍රබල පොරුෂත්වයකින් යුතු වීම, ප්‍රස්ථාන සහ දෙනාත්මක පොරුෂත්වයකින් යුතු වීම, ස්වයං දික්ෂණය පවත්වා ගනීම සහ විශ්වසනීය බව යනාදිය ද සදාචාර සම්පත්න සංරචක යන්නට තනි පුද්ගලයෙකු වශයෙන් සදාචාර සම්පත්න වීමද,

යහපත් විවාර බුද්ධියකින් හෙබේ වීමද, අවංකභාවය, නිහතමානී බව, පක්ෂපාතී බව, විනය ගැඹු බව සහ ඉවසීම යනාදිය ද, කණ්ඩායම් සංරචක වගයෙන් තාත්වික කණ්ඩායම් සාමාජිකයෙකු වීම සහ කණ්ඩායම් හැඟීමෙන් යුතු වීම යන්න ද, කාර්ය සාධක සංරචක වගයෙන් විවෘත වූ සංස්කෘතිය පිළිබඳ දැඩිව විශ්වාස කරන්නෙකු වීම, අරමුණු ප්‍රතාකර ගන්නෙකු වීම, උත්සාහ වන්ත වීම, කාර්යක්ෂම වීම, විශිෂ්ටතමයෙකු වීම, ස්වයං පාලනයකින් යුතු වීමද, නොනැවති ක්‍රියා කරන්නෙකු වීමද, අප්‍රමාද නොවීමද, බහුගුෂ වීමද, පිචිනකාරී අවස්ථාවන් යටතේ වුවද වැඩි කිරීමට ඇති හැකියාව ද, ස්ථීරත්වයකින් යුතු වීමද, අතියෙන් නිවැරදි වීමද, දක්ෂවීම සහ කැපවීමෙන් කටයුතු කරන්නෙකු වීම යනාදිය ද හෝතික ලක්ෂණයන් හා සම්බන්ධ සංරචක වගයෙන් කඩිසර වීමද, හෝතිකව යෝගා වීමද, හොඳ හෝතික තත්ත්වයකින් හෙබේ වීම යනාදියද, නායකත්ව විශේෂ ලක්ෂණ වගයෙන් ස්වයං ආරම්භකයෙකු වීම, ගක්තිමත් සන්නිවේදකයෙකු වීම, ගක්තිමත් අභ්‍යන්තරව අහිප්‍රේරණයකින් යුතු අයෙකු වීම, අනුවර්තනය වීමේ හැකියාව, අපේක්ෂානුකළ වීම, විශ්ලේෂී මනසකින් යුතු වීම, සම්බරනාවයකින් යුතුව කටයුතු කිරීම ද, අහියෝගයන්ට මූහුණ දීමේ හැකියාවද, හොඳ නායකයෙකු වීමද, නව නිර්මාණ සඳහා යොමු වන්නෙකු වීමද, දුර දක්නා තුවණින් යුත්ත වීමද, නිවැරදි තීරණ ගන්නෙකු වීමද, ස්වාධීනව කටයුතු කරන්නෙකු වීමද, අන් අය අගය කරන්නෙකු වීමද, ප්‍රයෝගික වීමද, අවෙශ කළමනාකරණය කර ගත අයෙකු වීමද, ගැටළු විසඳන්නෙකු වීමද, ආත්ම ගක්තියෙන් යුත්ත වීමද, උපායකිලි සිතන්නෙකු වීමද, සම්පත් වලින් පූර්ණ අයෙකු වීමද, නිර්මාණත්මක වීමද, අධිෂ්ථානයෙන් යුතුව කටයුතු කළ හැකිවීම සහ සංවර්ධනය උදෙසා කටයුතු කිරීමද ගත හැකි අතර අවසාන වගයෙන් මානව සම්පත් කළමනාකරණය හා සම්බන්ධ සංරචක ලෙස පොදුවේ ගත කළ ගක්තිමත් මානව සම්පත් අංශය පිළිබඳ මතා වටපිටාවකින් යුත්ත වීමද, කෙක්තුයේ ඉහළ මට්ටමක අයෙක් වීම, නිවැරදි අධ්‍යාපනික වට පිටාවකින් යුතු වීම සහ මානව සම්පත් කළමනාකරණයට යෝගා අයෙකු වීම යනාදිය ද දැක්විය හැකිය.

සාරාංශය

දිනෙන් දින වෙනස් වන ව්‍යාපාර ලේකය තුළ අතිශය වැදගත් මානව සම්පත් විෂය ක්ෂේත්‍රය හඳුන්වා දිය හැකිය. ඒ යටතේ ආයතනයක් තුළ මානව සම්පත් දුෂ්චිරීමට මානව සම්පත් කළමනාකරණවෙකු සතු විය යුතු ගුණාංග ද බොහෝ සෙයින් බලපානු ලැබේ. විවිධවූ පර්යේෂණයන් ඔස්සේ අනාවරණය කර ගත්තාවූ අධ්‍යයනයන් සලකා බැලීමේද එකී මානව සම්පත් කළමනාකරණවෙකු සතු විය යුතු ගුණාංග විවිධ වන තමුත් එම සියලුම ගුණාංග ඉතාවැදගත් වේ. මෙම අධ්‍යයන වාර්තාවට අනුව පර්යේෂණ සෞයා ගැනීම් අනුව මානව සම්පත් කළමනාකරණවෙකු සතු විය යුතු ගුණාංග කණ්ඩායම් සංරචක, පුද්ගල සංරචක, ආක්ල්පමය සංරචක, හෝතික ලක්ෂණයන් හා සම්බන්ධ සංරචක, පොරුජීත්ව සංරචක, වෘත්තීමය සංරචක, නායකත්ව විශේෂ ලක්ෂණ, සඳාවාර සම්පත්න සංරචක, ව්‍යාපාර සංරචක, මානව සම්පත් කළමනාකරණය හා සම්බන්ධ සංරචක සහ කාර්ය සාධක සංරචක යනුවෙන් වර්ග කර දැක්විය හැකිය.

මෙට අමතරව විවෘත මනසකින් යුතු වීම, විශ්වසනියබව, අවංකභාවය, පක්ෂපාතීබව, ඉවසීම, අරමුණු ප්‍රතාකර ගත්තෙකු වීම, උත්සාහවන්ත වීම, කාර්යක්ෂම වීම, විශිෂ්ටතමයෙකු වීම, ස්වයං පාලනයකින් යුතු වීමද, නොනැවති ක්‍රියාකරන්නෙකු වීමද, අප්‍රමාද නොවීමද, බහුගුෂ වීමද, අහියෝගයන්ට මූහුණදීම හැකියාවද, හොඳ නායකයෙකු වීමද, නව නිර්මාණ සඳහා යොමුවන්නෙකු වීමද, දුර දක්නා තුවණින් යුත්ත වීමද, නිවැරදි තීරණ ගත්තෙකු වීමද, ස්වාධීනව කටයුතු කරන්නෙකු වීමද, අන් අය අගය කරන්නෙකු වීමද, ප්‍රයෝගික වීමද, අවෙශ කළමනාකරණයකර ගත අයෙකු වීමද, ගැටළු විසඳන්නෙකු වීමද, ආත්ම ගක්තියෙන් යුත්ත වීමද, උපායකිලි සිතන්නෙකු වීමද යනා දිය ප්‍රධානතම මානව සම්පත් කළමනාකරණවෙකු සතු වියයුතු ගුණාංග වගයෙන් දැක්විය හැකිය.

මෙම අනුව බලන කළ, ආයතනයක සේවකයන් කළමනාකරණය කිරීමට කළමනාකරණවෙකුට අවශ්‍ය ගුණාංග මත පදනම්ව බොහෝ විට මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයේ සාර්ථකත්වය තීරණය වනු ඇතිබව පර්යේෂණ කරණු අනුව කිවහැකිය.

ආගිත ග්‍රන්ථ

- [1.] Antila,M.A. and Kakkonen, A. (2008). Factors affecting the role of HR managers in international mergers and acquisitions: A multiple case study. *Personnel Review*.37(3) 280-299. Retrieved from www.emeraldinsight.com. <http://dx.doi.org/10.1108/00483480810862279>.
- [2.] Askville, (2012). *An amazon company*. Retrieved from <http://en.wikipedia.org/wiki/Diplomacy>
- [3.] Bailey,M.(2011). Policy, professionalism, professionalism and the development of HR practitioners in the UK.*Journal of European Industrial Training*, 35(5). 487 – 501. Retrieved from, [www.emeraldinsight.com](http://dx.doi.org/10.1108/0309059111138035). <http://dx.doi.org/10.1108/0309059111138035>.

- [4.] Barhem, B., Younies, H., & Smith, P. C., (2011). Ranking the future global manager characteristics and knowledge requirements according to UAE business managers' opinions. *Contemporary Middle Eastern Issues*: 4(3), 229-241. doi: 10.1108/17537981111159984
- [5.] Bhagria,A.,(2010).Role and Functions of the Human Resource Department. Retrieved from <http://www.younghrmanager.com/roles-and-functions-of-the-human-resource-department>
- [6.] Christian Stewardship Ministries. (2007), Virginia. Retrieved from the Web site <http://www.csmin.org/pip/pip15.aspx>
- [7.] Free Dictionary. (2012), Retrieved From <http://www.thefreedictionary.com/negotiator>
- [8.] Gautrey, C. (2008, October 21). *Developing Tact and Diplomacy*. Retrieved December 3, 2012, from <http://ezinearticles.com/?Developing-Tact-and-Diplomacy&id=1603315>
- [9.] Hamid, S. (2002). HR Manager: A Catalyst of Change with Special Reference to Hotel Industry In North India. 55-61
- [10.] Harrison, P.,(2010). Learning culture, line manager and HR professional practice. 35(9), 914-918. doi: 10.1108/03090591111185583
- [11.] Heathfield,S.M.,(2012). Characteristics and competencies for HR Leaders. Retrieved from <http://humanresources.about.com/b/2012/07/18/characteristics-and-competencies-for-hr-leaders.htm>
- [12.] Hollon,J.,(2011).The Top Qualities and Characteristics of Great HR Leaders.Retrieved from <http://www.tlnt.com/2011/10/28/the-top-qualities-and-characteristics-of-great-hr-leaders/>
- [13.] Kreitner, R. & Kinicki, A. (2004). *Organizational Behaviour*. (6th ed.) McGraw-Hill/Irwin, New York.
- [14.] Lewis, P.S., Goodman, S.H., & Fandd, P.W., (2001). *Leadership challenges in 21st Century* (3rd ed), South-Western College publisher.
- [15.] Mayhew,R.,(2010).Primary Responsibilities of a Human Resource Manager.Retrieved from <http://smallbusiness.chron.com/primary-responsibilities-human-resource-manager-10957.html>
- [16.] Mayhew, R.,(2010).Characteristics of a Human Resource Manager.Retrieved from <http://work.chron.com/characteristics-human-resource-manager-7886.html>
- [17.] Mucci, J. (2010). Personality, Attitudes, and Work Behaviors. *The Principles of Management*. Chapter 2 .33-60retrieved from jmucci@lbcc.edu
- [18.] Opatha, H.H.D.N.P. (2007). Competencies as Human Assets: A Perspective, *Sri Lankan Journal of Human Resource Management*, 2(1), 1-13.
- [19.] Opatha, H.H.D.N.P., & Serasinghe, D. K. S. (2007). Human Resource Management Practices in Listed Firms in Sri Lanka. *Sri Lankan Journal of Human Resource Management*.1(1).
- [20.] Opatha, H.H.D.N.P., & Arulrajah, A. A. (2012). An Exploratory Study on the Personal Qualities/Characteristics expected by the Organisations for Key HRM jobs in Sri Lanka. *Sri Lankan Journal of Human Resource Management*, 3(1), 33-48
- [21.] Oxford Advanced Learner's Dictionary (7th ed.). (2007). India, Oxford University Press.
- [22.] Pamoni,C., (2009).The Importance of Human Resources Management (HRM) in Modern Organizations. Retrieved from <http://voices.yahoo.com/the-importance-human-resources-management-hrm-in-2687128.html>
- [23.] Sharabi, M. (2021).HR manager leadership in quality improvement in a college environment. Quality Assurance in Education. 18 (4). 317 – 327. Retrieved from, [www.emeraldinsight.com.http://dx.doi.org/10.1108/09684881011079161](http://dx.doi.org/10.1108/09684881011079161).